

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №56/2022

Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 грудня 2021 року «Про Стратегію забезпечення державної безпеки»

Відповідно до статті 107 Конституції України **постановляю:**

1. Увести в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 грудня 2021 року «Про Стратегію забезпечення державної безпеки» (додається).

2. Затвердити Стратегію забезпечення державної безпеки (додається).

3. Кабінету Міністрів України затвердити план заходів з реалізації Стратегії забезпечення державної безпеки та забезпечити за участю суб'єктів забезпечення державної безпеки його виконання.

4. Контроль за виконанням рішення Ради національної безпеки і оборони України, введеного в дію цим Указом, покласти на Секретаря Ради національної безпеки і оборони України.

5. Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

16 лютого 2022 року

Введено	в	дію
Указом	Президента	України
від	лютого	року
№ 56/2022	16	2022

РІШЕННЯ

Ради національної безпеки і оборони України

від 30 грудня 2021 року

Про Стратегію забезпечення державної безпеки

Розглянувши поданий Службою безпеки України проект Стратегії забезпечення державної безпеки, Рада національної безпеки і оборони України **вирішила:**

1. Схвалити проект Стратегії забезпечення державної безпеки.

2. Рекомендувати Президентові України затвердити Стратегію забезпечення державної безпеки.

3. Службі безпеки України та Кабінету Міністрів України щороку до 1 березня надавати Раді національної безпеки і оборони України інформацію про стан реалізації Стратегії забезпечення державної безпеки.

Секретар Ради національної безпеки і оборони України О.ДАНІЛОВ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Указом Президента України
від 16 лютого 2022 року
№ 56/2022

**СТРАТЕГІЯ
забезпечення державної безпеки****I. Загальні положення**

1. Стратегія забезпечення державної безпеки визначає реальні й потенційні загрози державній безпеці України, напрями та завдання державної політики у сфері державної безпеки, є основою для планування і реалізації політики у сфері державної безпеки.

2. Реалізація положень Стратегії здійснюватиметься на плановій основі на період до 2025 року.

3. Наведені в Стратегії терміни вживаються у такому значенні:

забезпечення безпеки державної таємниці та службової інформації – впровадження комплексу організаційно-правових, адміністративних, інженерно-технічних, оперативно-розшукових, контррозвідувальних, розвідувальних заходів, заходів із забезпечення технічного та криптографічного захисту секретної та службової інформації, спрямованих на запобігання її витоку;

забезпечення державної безпеки – створення умов для забезпечення захищеності державного суверенітету, територіальної цілісності та демократичного конституційного ладу й інших життєво важливих національних інтересів від реальних і потенційних загроз Україні;

загрози державній безпеці – явища, тенденції і чинники, що унеможливають чи ускладнюють або можуть унеможливити чи ускладнити захищеність державного суверенітету, територіальної цілісності та демократичного конституційного ладу й інших життєво важливих національних інтересів;

об'єкти забезпечення державної безпеки – державний суверенітет, конституційний лад, територіальна цілісність України, оборонний, економічний і науково-технічний потенціал, кібербезпека, інформаційна безпека, об'єкти критичної інфраструктури, державна таємниця та службова інформація;

суб'єкти забезпечення державної безпеки – державний орган спеціального призначення із правоохоронними функціями, правоохоронні та розвідувальні органи й інші державні органи та особи, які беруть участь у забезпеченні державної безпеки відповідно до законодавства України;

суб'єкти розвідувально-підривної діяльності – іноземні держави, спеціальні служби іноземних держав, а також організації, окремі групи та особи, діяльність яких становить загрозу національним інтересам України у сфері державної безпеки;

інформаційна безпека – стан захищеності національних інтересів людини, суспільства і держави в інформаційній сфері, за якого унеможливлено завдання шкоди через: неповноту, невчасність та невірогідність інформації, що використовується, негативний інформаційний вплив; витік державної таємниці

та службової інформації; негативні наслідки застосування інформаційних технологій; несанкціоноване розповсюдження, використання і порушення цілісності, конфіденційності та доступності інформації, у тому числі шляхом проведення іноземними спецслужбами, окремими організаціями, групами, особами спеціальних інформаційних операцій та деструктивних інформаційних впливів, а також забезпечується своєчасне виявлення, запобігання та нейтралізація реальних і потенційних загроз національним інтересам та національній безпеці України. Інформаційна безпека є складовою національної безпеки України;

контррозвідувальний режим – система передбачених законодавством сукупних контррозвідувальних, розвідувальних, режимних та адміністративно-правових заходів, що спрямовані на забезпечення державної безпеки та захист національних інтересів України від зовнішніх і внутрішніх загроз, сприяють протидії розвідувальній, підривної, диверсійній, терористичній та іншій діяльності суб'єктів розвідувально-підривної діяльності, а також усуненню передумов для її здійснення та локалізації можливих негативних наслідків.

4. Стратегія ґрунтується на засадах:

верховенства права, законності, прозорості, підзвітності та демократичного цивільного контролю за функціонуванням сектору безпеки і оборони;

неухильного дотримання прав і свобод людини і громадянина;

дотримання норм міжнародного права, участі в інтересах України в міжнародних зусиллях з підтримання миру і безпеки, міждержавних системах та механізмах міжнародної колективної безпеки, протидії тероризму і його фінансуванню, транснаціональній організованій злочинності.

5. Служба безпеки України є державним органом спеціального призначення з правоохоронними функціями, який забезпечує державну безпеку України.

6. Правовою основою Стратегії є Конституція України, Закон України «Про національну безпеку України», інші закони України, міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, Стратегія національної безпеки України, затверджена Указом Президента України від 14 вересня 2020 року № 392/2020, а також видані на виконання Конституції України та законів України інші акти законодавства України.

II. Безпекове середовище та загрози державній безпеці

7. Російська Федерація для реалізації власних стратегічних цілей в Україні, у тому числі компрометації її державності, продовжує гібридну війну, системно застосовує політичні, економічні, інформаційно-психологічні та інші засоби, кібератаки.

8. Окупаційна адміністрація Російської Федерації, яку створюють її державні органи і структури, функціонально відповідальні за управління тимчасово окупованими територіями України, та підконтрольні Російській Федерації самопроголошені органи, що узурпували виконання владних функцій на тимчасово окупованих територіях України, грубо порушують принципи та

норми міжнародного права й свободи людини і громадянина, їх діяльність загрожує державній безпеці України.

9. Деструктивна пропаганда як ззовні, так і всередині України, використовуючи суспільні протиріччя, розпалює ворожнечу, провокує конфлікти та підриває суспільну єдність. Відсутність цілісної інформаційної політики держави, недостатня розвиненість національної інформаційної інфраструктури, слабкість системи стратегічних комунікацій ускладнюють нейтралізацію цієї загрози на тлі інформаційної експансії Російської Федерації, зокрема шляхом розширення власної інформаційної інфраструктури та контрольованих нею структур на тимчасово окупованих територіях Автономної Республіки Крим та міста Севастополь, а також в окремих районах Донецької та Луганської областей.

10. Спеціальні служби окремих іноземних держав продовжують розвідувально-підривною діяльність проти України, намагаються підживлювати сепаратистські настрої, використовувати організовані злочинні угруповання і корумпованих посадових осіб для зміцнення інфраструктури впливу.

11. Усталеними є намагання суб'єктів розвідувально-підривної діяльності отримати доступ до відомостей, що становлять державну таємницю та службову інформацію, а також іншої інформації з обмеженим доступом, вимога щодо захисту якої встановлена законодавством, зокрема передових технологій та розробок, що здійснюються в оборонно-промисловому комплексі, економічній та науково-технічній сферах.

12. Недостатня ефективність державних органів, непослідовність та незавершеність реформ складових сил безпеки, недосконалість механізмів правового, організаційного, кадрового, фінансового, матеріально-технічного забезпечення процесу розвитку системи забезпечення державної безпеки підвищують уразливість держави до загроз і знижують ефективність заходів із протидії таким загрозам.

13. Розвідувально-підривна та інша протиправна діяльність іноземних спецслужб, окремих організацій, груп та осіб, зокрема з використанням організованих злочинних угруповань і корумпованих посадових осіб, спрямована на руйнування механізмів державного управління та місцевого самоврядування.

14. Обмеженість держави у фінансових ресурсах ускладнює забезпечення достатніх обсягів виробництва та закупівлі сучасних зразків озброєння й спеціальної техніки, що разом із дисбалансом безпекових потенціалів України та Російської Федерації обумовлює необхідність застосування асиметричних тактик у безпековій сфері.

15. Сучасна модель глобалізації уможливила поширення міжнародного тероризму та нових схем його фінансування, міжнародної злочинності, зокрема в кіберпросторі, наркоторгівлі, торгівлі людьми, релігійного фундаменталізму, політичного та релігійного екстремізму, підживлюваного з-за кордону сепаратизму, нелегальної міграції, легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, розповсюдження зброї масового знищення та засобів її доставки тощо.

16. Цілеспрямованими є намагання окремих держав впливати, у тому числі через національні меншини, які проживають на території України, на ухвалення органами державної влади та органами місцевого самоврядування рішень на шкоду державній безпеці України.

17. Низький рівень добробуту населення знижує довіру до держави, провокує насильство та різні форми соціальної агресії, що використовуються деструктивними силами для дестабілізації суспільно-політичної обстановки в Україні та її окремих регіонах. Особливо небезпечним є укорінення радикальних суспільних настроїв і середовищ, які є основою для політичного насильства й сепаратизму, діяльності незаконних збройних формувань, поширення тероризму.

18. Олігархічними колами встановлено контроль над стратегічними підприємствами та галузями національної економіки, у тому числі через вплив на політичні інститути та процеси.

19. Посилюються загрози для критичної інфраструктури, пов'язані з тимчасовою окупацією частини території України, триваючими гібридними впливами з боку суб'єктів розвідувально-підривної діяльності, погіршенням технічного стану такої інфраструктури та намаганнями несанкціонованого втручання в її функціонування, зокрема фізичного і кіберхарактеру.

20. Збільшується кількість порушень законодавства України про міграцію іноземцями та особами без громадянства, зокрема вихідцями з держав міграційного ризику, а також залучення цих осіб до протиправної діяльності.

21. При цьому суттєва зміна природи сучасних загроз усіх рівнів, розмиття меж між ними, проведення підривної діяльності нижче ustalених порогів їх виявлення суттєво ускладнює не лише забезпечення належного реагування на такі загрози, але й прогнозування подальшого розвитку безпекової ситуації взагалі. Викладені основні загрози державній безпеці залишатимуться актуальними й у середньостроковій перспективі.

III. Цілі, напрями та завдання державної політики у сфері державної безпеки

22. Державна політика у сфері державної безпеки спрямовується на попередження, своєчасне виявлення і запобігання зовнішнім та внутрішнім загрозам державній безпеці України, припинення розвідувальних, терористичних, диверсійних та інших протиправних посягань спеціальних служб іноземних держав, а також організацій, окремих груп та осіб на державну безпеку України, усунення умов, що призводять до цих загроз та причин їх виникнення.

23. Напрями державної політики у сфері забезпечення державної безпеки: формування й упровадження проактивного підходу на основі управління ризиками;

розмежування повноважень та завдань між суб'єктами сектору безпеки й оборони, удосконалення взаємодії, у тому числі інформаційного обміну, та координації дій між ними, а також з іншими державними органами;

удосконалення національного законодавства у сфері забезпечення державної безпеки та гармонізація із законодавством Європейського Союзу і документами НАТО;

розвиток державно-приватного партнерства з урахуванням пріоритетності інтересів держави в системі забезпечення державної безпеки;

удосконалення підходів до забезпечення безпеки державної таємниці та службової інформації з урахуванням стандартів безпеки НАТО та ЄС;

приєднання до міжнародних програм співробітництва, урахування міжнародного досвіду щодо функціонування системи державного управління, упровадження нових гнучких підходів до забезпечення державної безпеки стосовно охорони інформації з обмеженим доступом.

24. Основними завданнями державної політики у сфері забезпечення державної безпеки є:

розвиток спроможностей суб'єктів системи забезпечення державної безпеки щодо своєчасного попередження, виявлення зовнішніх і внутрішніх загроз державній безпеці України, запобігання та протидії таким загрозам;

удосконалення контррозвідувального забезпечення державного суверенітету, конституційного ладу, територіальної цілісності, оборонного, економічного і науково-технічного потенціалу, економічної безпеки, об'єктів критичної інфраструктури від впливу суб'єктів розвідувально-підривної діяльності;

забезпечення дієвості контррозвідувального режиму в державі, усунення або локалізація причин та умов, що призводять до розвідувальної, терористичної, диверсійної та іншої діяльності суб'єктів розвідувально-підривної діяльності;

системна протидія економічному тероризму як суспільно небезпечній діяльності, спрямованій на дестабілізацію та/або завдання іншої шкоди економіці з метою досягнення політичних цілей, економічної вигоди або примушування органів державної влади, міжнародних організацій, юридичних чи фізичних осіб учинити певні дії або утриматися від їх учинення;

інтенсифікація боротьби з тероризмом та організованою злочинністю, протидія руйнуванню державного апарату та місцевого самоврядування у зв'язку з поширенням системної корупції в державних органах;

здійснення контррозвідувального забезпечення сфери здійснення та забезпечення судочинства, органів правопорядку, відомств із контрольними повноваженнями та правоохоронними функціями з метою упередження формування позицій деструктивного впливу в інтересах іноземних держав та їх структур, а також організацій, окремих груп та осіб;

проведення контррозвідувальних заходів з попередження, виявлення, запобігання та припинення протиправної діяльності спеціальних служб іноземних держав, організацій, окремих груп (у тому числі фінансово-промислових груп, міжнародних транснаціональних корпорацій та регіональних груп впливу) і осіб на шкоду державній безпеці, спрямованої на встановлення контролю над стратегічно важливими об'єктами критичної інфраструктури та окремими підприємствами, здійснення негативного впливу на їх стійке та безпечне функціонування і розвиток;

завершення створення, подальший розвиток і посилення спроможності національної системи кібербезпеки, оптимізація координації її суб'єктів з метою ефективної протидії кіберзагрозам у сучасному безпековому середовищі;

активізація протидії спеціальним інформаційним операціям, спрямованим на повалення (зміну) конституційного ладу, порушення суверенітету і територіальної цілісності України, загострення суспільно-політичної ситуації в державі, підринок обороноздатності, та іншим проявам протиправної діяльності на шкоду інтересам України;

попередження, виявлення та припинення злочинів проти основ національної безпеки, миру і безпеки людства, розповсюдження зброї масового ураження й інших злочинів, які становлять загрозу державній безпеці України, а також забезпечення безпеки державної таємниці та службової інформації;

упровадження гармонізованих зі стандартами безпеки НАТО та ЄС механізмів функціонування системи забезпечення безпеки державної таємниці та службової інформації, що включає технічний і криптографічний захист інформації, з урахуванням трансформації безпекового простору України;

нарощування технологічних можливостей суб'єктів забезпечення державної безпеки, прийняття на озброєння новітніх систем апаратних комплексів та спеціальних засобів;

удосконалення державної охорони органів державної влади і визначених законом посадових осіб;

забезпечення подальшого розвитку та поліпшення загальнодержавної системи захисту державного кордону, зокрема імплементації європейських стандартів прикордонної безпеки, скоординованої діяльності державних органів України та військових формувань для системного розвитку інтегрованого управління кордонами;

посилення міграційного контролю на державному кордоні та в державі для забезпечення дотримання іноземцями й особами без громадянства законодавства України, автоматизація процесів надання адміністративних послуг іноземцям та особам без громадянства;

створення ефективної системи обміну інформацією між суб'єктами забезпечення державної безпеки та запровадження дієвих механізмів доступу суб'єктів забезпечення державної безпеки до державних електронних інформаційних ресурсів та автоматизованих інформаційних і довідкових систем, реєстрів, банків (баз) даних;

підвищення професійного рівня фахівців суб'єктів забезпечення державної безпеки;

забезпечення належного рівня соціально-правового захисту фахівців суб'єктів забезпечення державної безпеки;

удосконалення нормативно-правового забезпечення функціонування системи забезпечення державної безпеки, організаційних засад діяльності суб'єктів забезпечення державної безпеки, їх координації та взаємодії;

упровадження дієвих механізмів взаємодії суб'єктів забезпечення державної безпеки із громадянським суспільством, зміцнення демократичного

цивільного контролю і нагляду за діяльністю суб'єктів забезпечення державної безпеки;

подальший розвиток міжнародного співробітництва в безпековій сфері, насамперед з питань боротьби з тероризмом, його фінансуванням, кіберзлочинністю, нерозповсюдження зброї масового знищення та засобів її доставки, протидії легалізації (відмиванню) коштів, одержаних злочинним шляхом, та транснаціональній організованій злочинності, а також з питань захисту об'єктів критичної інфраструктури та запровадження національної системи стійкості.

IV. Організаційне та фінансове забезпечення реалізації Стратегії

25. Для реалізації Стратегії необхідним є вжиття таких заходів:

підготовка й ухвалення законодавчих та інших нормативно-правових актів, що стосуються: розподілу повноважень суб'єктів забезпечення державної безпеки; удосконалення законодавства з питань забезпечення державної безпеки; удосконалення механізмів боротьби з тероризмом і його фінансуванням; забезпечення безпеки державної таємниці та службової інформації; забезпечення кібербезпеки; гарантування інформаційної безпеки; захисту об'єктів критичної інфраструктури; запровадження національної системи стійкості; удосконалення діяльності суб'єктів забезпечення державної безпеки, у тому числі з урахуванням досвіду держав – членів ЄС і НАТО;

моніторинг реалізації визначених стратегічними і концептуальними документами планових заходів із забезпечення державної безпеки та їх своєчасне корегування;

узагальнення й аналіз правозастосовної практики законодавчих та інших нормативно-правових актів України, спрямованих на досягнення цілей, виконання завдань і визначення основних напрямів діяльності щодо забезпечення державної безпеки.

26. Організаційним механізмом Стратегії є обумовлені визначеними цілями плани з реалізації стратегічних і концептуальних документів у сфері державної безпеки.

27. Реалізація Стратегії передбачає фінансові витрати, необхідні для досягнення поставлених цілей.

28. Фінансове забезпечення реалізації Стратегії здійснюється за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, передбачених для суб'єктів забезпечення державної безпеки, а також з інших джерел, не заборонених законодавством.

29. Для реалізації Стратегії в шестимісячний строк після її затвердження Службою безпеки України за участю суб'єктів сил безпеки розробляється план заходів, що затверджується Кабінетом Міністрів України. Планом заходів передбачаються конкретні завдання, заходи, перелік виконавців та індикатори досягнення цілей. Під час підготовки відповідного плану заходів додатково опрацьовуються позиції заінтересованих органів.

30. Належна організація виконання Стратегії включає моніторинг та контроль.

Організація роботи з моніторингу та оцінки результатів реалізації Стратегії здійснюватиметься в порядку, визначеному планом її реалізації.

Служба безпеки України та Кабінет Міністрів України забезпечують щорічне інформування Ради національної безпеки і оборони України про стан реалізації Стратегії.

Результати моніторингу можуть бути підставою для коригування плану заходів з реалізації Стратегії.

31. Стратегія є основою для розроблення відповідних програмних документів у сфері забезпечення державної безпеки та нормативно-правових актів щодо розвитку складових сил безпеки України, зокрема з питань: контррозвідувальної діяльності; удосконалення механізмів та інституційної спроможності суб'єктів боротьби з тероризмом, транснаціональною та організованою злочинною діяльністю, що використовується іноземними спецслужбами, терористичними організаціями та незаконними збройними формуваннями; захисту об'єктів критичної інфраструктури; охорони державної таємниці та службової інформації; забезпечення кібербезпеки.

32. Реалізація положень Стратегії надасть змогу:

сформувати цілісний безпековий сектор держави як головний елемент системи забезпечення державної безпеки та ефективний інструмент для якісного управління ризиками державної безпеки;

підвищити ефективність функціонування загальнодержавної системи забезпечення державної безпеки, посилити захист конституційного ладу і територіальної цілісності України;

посилити захищеність законних прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави у сфері державної безпеки;

інтенсифікувати діяльність та взаємодію між суб'єктами забезпечення державної безпеки;

удосконалити правові та організаційні засади діяльності суб'єктів забезпечення державної безпеки;

створити ефективну систему забезпечення безпеки державної таємниці та службової інформації, здатну протистояти викликам сьогодення та забезпечити інтеграцію сектору безпеки і оборони в безпековий євроатлантичний простір.

Керівник Офісу Президента України А.ЄРМАК